

MATKAKERTOMUS ISO/IEC JTC1 SC7 PLENARY KOKOUKSESTA 2008

- Kokous: 22. ISO/IEC JTC1 SC7 Plenary (Software and Systems Engineering)
- Aika: 18 – 23.5.2008
- Paikka: Berliini, DIN toimisto
- Osanottajat: Noin 205 osanottajaa 29 maasta. Pekka Forselius, Mika Johansson, Jyrki Lahnahti, Risto Nevalainen, Markku Tukiainen ja Anne Valsta Suomesta.
- Työryhmät: Advisory Group, Yleisplenaryt, BPG, SWG5, WG2, WG4, WG6, WG7, WG10, WG19, W20, WG21, WG22, WG23, WG24, WG25, WG26, WG42, WG1A, JTC1 Study Group IT Governance
- Jakelu: Suomen standardisoimisliitto SFS ry yhteyshenkilöt
FiSMA jäsenyritysten yhteyshenkilöt ja FiSMA hallitus
sähköinen versio avoimessa jakelussa internetissä www.fisma.fi

SISÄLLYSLUETTELO:

SISÄLLYSLUETTELO:	1
1. YLEISTÄ	2
2. AG-KOKOUS, 18.5.2008	2
3. VIRALLINEN AVAJAISPLENARY 19.5.2008 KLO 9.30	4
4. WG6 (PRODUCT QUALITY)	4
5. WG7 (PROCESS LIFE CYCLE PROCESSES)	4
6. WG10 (PROCESS ASSESSMENT)	5
7. WG20 (SWEBOK)	7
8. WG24 (SOFTWARE LIFE CYCLES FOR VERY SMALL ENTERPRISES)	7
9. WG25 (IT SERVICE MANAGEMENT)	9
10. IT GOVERNANCE STUDY GROUP	12
11. MUUT TYÖRYHMÄT JA TÄYDENNYKSET	13
11.1 Product Line Architecture (WG4)	13
11.2 Benchmarking (WG10)	13
11.3 Functional Size Measurement FSM (WG6)	13
11.4 Testing (WG26)	13
12. FISMA 1.1 FUNCTIONAL SIZE MEASUREMENT	13
13. LOPPUPLENARY JA SEN VALMISTELU-AG, 22.5.2008, 23.5.2007	14
14. SUOMEN VASTUUT SEURAAVAN VUODEN AIKANA	14
15. SEURAAVAT KOKOUKSET 2008 – 2010 JA YHTEYSTIEDOT	14

1. Yleistä

SC7-plenarykokous 2008 järjestettiin Berliinissä Saksan standardointitoimiston DIN toimiessa isäntänä. Kokouspaikkana oli heidän toimitalonsa Tiergartenin lounaispuolella. Kokouksemme oli sen verran iso että käytännössä koko DIN toimiston kokoushuonekapasiteetti oli meille varattuna. Kokouksen tarvitsema tekniikka toimi erinomaisesti ja saksalaisella varmuudella koko kokouksemme ajan. Kahvi- ja lounastauot oli järjestetty takapihalle pystytettyyn teltaan.

Kukin kokousvieras majoittui lähistöllä olleisiin hotelleihin. mihin sattui pääsemään tai joutumaan. Maanantai-iltana isäntämme piti meille vastaanoton, tarjoten hyvää viiniä ja monenlaista pikkusyötävää. Keskiviikkoillan päivällinen oli järjestetty Alte Pumpe nimiseen ravintolaan, joka on ollut vuoteen 1970 saakka Berliinin vesi- ja viemärlaitoksen pumppuasemana. Haju ei enää haitannut, vaan ruoka oli erinomaista kuten koko kokousviikon ajan. Torstai-iltana oli perinteinen viini- ja beveragemaistelukisa, joihin kukin osallistuva maa toi oman maansa tuotteen. Suomi voitti vuonna 2007 beverage-sarjan salmiakkikossulla, joten olimme sen järjestelyvastuussa Berliinissä. USA voitti tällä kertaa viinisarjan ja Suomi otti toisen peräkkäisen riemuvoiton beverage-sarjassa Lakka Light liköörillä!

SC7:n työalue on **ohjelmistotuotanto ja järjestelmäsuunnittelu** (Software and Systems Engineering). Käytännössä työalueeksi on tullut mukaan IT-palvelujen tarjonta ja hallinta (IT Service Management). Hyvän hallintatavan (IT Governance) asema on vielä epäselvä JTC1 tasolla, mutta lienee tulossa osittain SC7 vastuulle.

Vuosittain syntyy kymmenisen uutta standardia. Tällä hetkellä noin 100 on ylläpidossa eli kukin vuorollaan uusiutumassa kolmi- tai viisivuotiskauden jälkeen. Ylläpidettävien standardien määrä on tasaisesti kasvamassa.

SC7 alla toimii 15 työryhmää (WG), 5 – 50 henkilöä kussakin. Lisäksi on kaksi SC7 tason pysyvää työryhmää, BPG ja SWG5. Kokousten välillä ja kokouksen aikaan pidetään myös Study Group kokouksia, joissa valmistellaan uusia työaiheita. Tällä kertaa laajin Study Group oli JTC1-tasolla perustettu IT Governance, joka kokoontui DIN-toimitalossa jo kokousta edeltävänä viikonloppuna.

Berliinin kokous oli normaali Plenary + työryhmät, sujuen vakiintuneen kaavan mukaan. Sunnuntaiaamuna aloitettiin koko päivän kestäneellä Advisory Group- kokouksella, sitten maanantaina aamupäivällä yhteinen avausplenary, maanantai-aamupäivän lopussa työryhmien johdantoplenaryt jne. Tiistai, keskiviikko ja torstai olivat tiiviitä työpäiviä työryhmissä. Torstai-iltana oli perusteellinen pohjustuskokous perjantai-iltapäivän loppuplenarylle. Työryhmät pitivät loppukokouksiaan torstaina ja perjantaina aamupäivällä. Koko SC7 piti loppukokouksensa perjantai-iltapäivällä.

Kaikki suomalaiset osallistuivat yhteiseen Plenary-istuntoon maanantaina ja useimmat myös perjantaina. Risto Nevalainen osallistui lisäksi BPG-työryhmään, AG-valmistelukokouksiin ja WG10 (Process Assessment) toimintaan. Pekka Forselius osallistui WG4, WG6 ja WG10 toimintaan omilla vastuualueillaan (FiSMA 1.1, IT project benchmarking ja Requirements management). Markku Tukiainen osallistui WG6 ja WG20 toimintaan. Anne Valsta osallistui WG24 kokoukseen uutena edustajana. Jyrki Lahnelahti ja Mika Johansson osallistuivat WG25 työryhmän toimintaan ja tiiviiseen yhteistyöhön WG10 kanssa ISO20000 pohjaisen arviointimallin tekemisen osalta. Työryhmien ulkopuolisena, mutta erittäin tärkeänä lisätyökohteena oli oman FiSMA 1.1 standardimme äänestyskommenttien käsittely, johon Pekka Forselius ja Mika Johansson osallistuivat keskiviikkona ja Pekka myös torstaina. Mika Johansson osallistui lisäksi IT Governance study groupin kokoukseen edeltävänä viikonloppuna. Tämä matkakertomus sisältää kaikkien keskeisten seuraamiemme työryhmien toiminnan selostuksen.

2. AG-kokous, 18.5.2008

Ensimmäisessä valmistelukokouksessa (Advisory Group Meeting) otettiin esille kaikki asiat jotka halutaan keskusteluihin mukaan viikon aikana. Valmisteluna oli BPG-kokous lauantai-iltana. Paikalla AG-kokouksessa oli noin 35 henkilöä 16 maasta + joukko sidosryhmien edustajia. Kokous oli hyvin valmisteltu, kaikki avoimet asiat saatiin listattua ja työn alle kokousviikoksi. Nykyään ei ole enää suuria riidanalaisia asioita, joiden käsittely veisi suurimman osan kokousajasta.

SC7 sihteerinä toimi professori **Witold Sury**n Montrealin yliopistosta. Ohessa muutama maininta hänen yleisraportistaan kaudelta 2007 - 2008:

- Berliinin kokouksessa on yhteensä 205 virallista osanottajaa (delegate), mikä on suurin määrä alikomitean 21-vuotisessa historiassa. Määrää selittää sekä kokouksen pitäminen Euroopassa että Service Management aihepiirin aiheuttama kiinnostus. USA:n delegaatio oli tälläkin kertaa suurin (37 osanottajaa). Muita suuria jäsenmaita olivat Japani (26 virallista edustajaa), UK (18), Etelä-Korea (15) Kanada (14), Australia (13) ja Ranska (12). Edustajia oli yhteensä 29 maasta. Uusina tai harvoin mukana olevia maita olivat mm. Puola, Slovakia, Belgia ja Norja. Tanskasta osallistunui tälläkin kertaa yksi edustaja, joskin eri kuin aikaisemmin, aloituskokoukseen ja plenaryyn, Ruotsista oli kolme delegaattia.
- Työhön osallistuvien jäsenmaiden (P-jäsenyys) määrä on kasvanut tasaisesti ollen nyt 36 maata. Intia ja Kiina ovat vakiinnuttaneet osallistumisensa. Muitakin kehitysmaita on tullut jäseneksi, ja paikalla olikin yksi Kolumbian edustaja.
- SC7 on tuottanut 101 standardia yhteensä koko SC7 historian aikana, näistä seitsemän on uusia sitten viime vuoden kokouksemme Moskovassa. Yhteensä 54 dokumenttia on työn alla yhteensä 15 työryhmässä. Neljä uutta työkohtetta (NWI) oli avoinna kokouksen aikaan. Näkymä on samankaltainen lähivuosille, eli SC7 on verraten aktiivinen komitea.
- Sähköinen äänestysmenettely otettiin käyttöön kesäkuussa 2006. Tämä on parantanut merkittävästi äänestysten kattavuutta ja enää harvoin äänestyskriteerit jäävät täyttymättä.
- Sihteeri muistutti määräaikojen tärkeydestä standardien teossa. Jos mitään ei ole tapahtunut jossakin työkohteessa kahteen vuoteen niin se peruuntuu nyttemmin automaattisesti. Kokonaistyöaika kullekin projektille on nyt rajattu viiteen vuoteen entisen seitsemän sijaan.

Yhteistyökumppanien status (A, B ja C liaisonit) selostettiin ja tarkistettiin:

- IEEE esitti työohjelmansa ja yhteydet SC7 työhön. Työ jatkuu suunnitelmien mukaisesti ja lähes kaikki tunnistetut yhteiset työkohteet on saatu liikkeelle tai jopa valmiiksi. Tärkeä uusi työkohde on ISO15026, jolta osin IEEE on ehdottanut valmista pohjapaperia työn pohjaksi.
- IEE:n kanssa on tehty joko JTC1 työtä ja muutamia muitakin komiteoita kattava yhteistyösopimus nimeltään Partner Standards Development Organisation PSDO. Sopimuksella ei ole välittömiä vaikutuksia käytännön työhön mutta antaa enemmän mahdollisuuksia tehdä IEEE-standardeista ISO-standardeja ns PAS-menettelyn kautta.
- Puheenjohtaja kävi läpi muut voimassaolevat Liaison jäsenyydet. Todettiin, että osa niistä on tullut tarpeettomaksi ja on syytä lakkauttaa.

Puheenjohtaja **Francois Coallierin** esitys kertasi SC7 historiaa ja oleellisimpia päätöksiä alikomitean 21 vuoden varrelta. Coallier pohdiskeli myös standardoinnin suuria linjoja ja trendejä. Berliinin kokouksen erityistavoitteet olivat myös esillä. Ohessa poimintoja:

- SC7 toiminta-alueen (terms of reference) uutta sanamuotoa on koetettu saada läpi jo kahteen kertaan JTC1-tasolla. Se ei ole kuitenkaan onnistunut joidenkin jäsenmaiden jarrutuksen ja epäluulon johdosta. Ensi vuonna tätä ei yritetäkään, vaan katsotaan ensin ns IT Governance työmaiden kohtalo.
- Francois kertoi olevansa halukas jatkamaan vielä yhden kolmivuotiskauden eli vuoteen 2011 asti SC7 puheenjohtajana. Kanada oli valmistellut asiaa ja kerännyt jäsenmaiden kannatuksen asialle. Asiasta vallitsi laaja yksimielisyys eli oli helppo suositella Francoisille uutta toimikautta.
- SC7 organisaatiota ja standardien muodostamaa kokonaisuutta on uusittu talven 2008 aikana. Francois näytti uuden version. Sitä käsitellään edelleen viikon aikana SWG5 työryhmässä.
- IT Governance aihepiiri ja sen asema JTC1-tasolla on vielä avoin. Plenaryä edeltävänä viikonloppuna kokoontui JTC1 tasolla toimiva työryhmä, joka tekee vaadittavia perusselvityksiä ja ehdotuksia. SC7 piirissä aloittaa jo Berliinissä uusi työryhmä 1A, joka paneutuu käytännönläheiseen ”Operative IT Governance” työhön. JTC1 tasolla perustetaan mahdollisesti vastaava johtamispainotteinen Governance työryhmä.

3. Virallinen avajaisplenary 19.5.2008 klo 9.30

Kokous oli hyvin muodollinen, koska kaikki osanottajat olivat paikalla ja aikatauluista oli pakko pitää kiinni. Kokous kesti yhteensä puolitoista tuntia, ja siitäkin osa isäntien esittely- ja tervehdyspuheenvuoroihin. Asiat olivat jokseenkin samoja kuin kohdassa 2 jo on kerrottu.

4. WG6 (Product Quality)

WG6 on ohjelmistotuotelaatuun (standardiperhe SQuaRE eli ISO25000) keskittyvä työryhmä. Työryhmä on yksi SC 7:n pisimpään työskennelleitä ryhmiä ja tämä kokous oli järjestyksessä ryhmän 34. kokous. Viime vuoden Moskovan plenaryssä entisen WG12:n Functional Size Measurement lopettamisen myötä 12:n ylläpidettävät ja uudet kohteet siirrettiin WG6:n alaisuuteen. Tämä kasvatti WG6:n osallistujamäärää, joka oli tänä vuonna 31 osallistujaa 14:sta maasta. Kokouksen tärkeimmät kehityskohteet olivat 25010 Ohjelmistotuotteiden laatumalli, 25040 laadun arvioinnin viitekehys ja 25021 tuotelaadun perusmitat (QME, Quality Measure Element).

Laatumallin osalta käytiin laajaa ja paikoitellen lämmintä keskustelua (erityisesti USA:n puolelta) mallin rakenteesta ja erityisesti alkuperäisen ISO9126-laatumallin yksinkertaisuuden säilyttämisestä. Mielestäni mallin käsittelyssä edistyi kokouksessa melko hyvin ja nyt näyttäisi konsensus muodostuneen siitä, että koko SQuaRE-sarja tulee sisältämään neljä eri laatumallia, jotka ovat data-, softa-, system- ja in use (käytettävyys)-mallit. Näistä softa- ja in use-mallit paketoitetaan samaan dokumenttiin 25010. Systemilaatumalliin ei puututa tässä vaiheessa ollenkaan, mutta tulevaisuudessa sellainen tultaneen tekemään.

Softalaatumallin sisältämistä laatu-olottuvuuksista (characteristics) ja niiden sisältämistä laatuominaisuuksista (sub-characteristics) käytiin paljon keskustelua, erityisesti olottuvuuksien ylläpidettävyys (maintainability), yhteensopivuus (compatibility) ja siirrettävyys (portability) osalta. Eräät olivat sitä mieltä, että siirrettävyys on menettänyt merkitystään ja ei olisi enää itsenäinen olottuvuus, vaan voitaisiin liittää ylläpidettävyuden alle. Tästä ei vielä päästä yhteisymmärrykseen ja asia laitettiin hautumaan. Nykyisessä mallissa näyttäisi olevan 9 olottuvuutta ja niiden alla noin 45 laatuominaisuutta.

Minua pyydettiin editoriksi laatumalli-dokumenttiin ja suostuin, joten olen nyt yksi viidestä laatumallin editorista. Tämä mahdollistaa Suomelle entistä paremman vaikutusmahdollisuuden ohjelmistotuotteen laatumallin luomiseen. Lisäksi Japanista tuli uudeksi editoriksi Mr. Yukio Tanitsu (IBM).

Tuotelaadun perusmitat 25021 sai uuden editorin Kanadasta prof. Jean-Marc Desharnaisista ja uuden co-editorin Japanista Mr. Atsushi Yamada. Perusmittoja on tarkoitus muuttaa siten, että dokumentissa esitetään vain laatuominaisuuksiin suoraan liittyvät perusmitat, esimerkiksi defect:in määrä, eikä enää muita mittoja, kuten esim. ohjelmiston koko, jota voidaan käyttää skaalaamaan defect:in määrää. Tämän pitäisi selkeyttää (ja pienentää) nykyistä dokumenttia, jonka perusideana oli sisällyttää kaikki johdetuissa laatumitoissa (eli laatuominaisuuksiin kytkeytyissä mittareissa, dokumentit 25022, 23 ja 24) esiintyvät mitat.

Laadun arvioinnin viitekehysten 25040 rakennetta päätettiin muuttaa siten, että aiemmin erillisiksi kaavaillut prosessikuvaukset kehittäjille, hankkijoille ja arvioijille (dokumentit 25042, 43 ja 44) yhdistetään liitteiksi dokumenttiin 25040.

Functional Size Measurement aihepiiriä koskevat WG6-asiat ovat tämän raportin kohdassa 11.

Seuraava kokous: Lokakuu 2008, Niigata Japani

Lisätietoja: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen(a)joensuu.fi
Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

5. WG7 (Process Life Cycle Processes)

WG7 isoimmat työmaat tähän saakka ovat olleet Software (12207) ja Systems Engineering (15288) mallien uudet versiot. Ne saatiin tehtyä valmiiksi vuonna 2007 ja julkaistiin 1.2.2008. Harmonisointityö jatkuu niiden yhteensaattamiseksi edelleen. Tästä asiasta perustettiin myös uusi Study Group.

Jatkuvina ja uusina työmaina on:

- 12207 ja 15288 mallien avuksi laaditut Guide-standardit pitää päivittää kun lähdestandardit saatiin valmiiksi.
- ISO/IEC TR 24774 eli ohje prosessien kuvaamiseksi herätti pieniä intohimoja kun se ei sisällä arviointitarkoituksiin tarvittavia indikaattoreita. Asiaan palataan seuraavissa kokouksissa.
- Software Assurance (15026), jokaantuen neljään projektiin ja dokumenttiin. Työ on vielä alussa, ja on pääosin IEEE:n vetovastuulla. Part 1 ja 2 edistyi kokouksessa. Jonkin verran on käyty taustakeskusteluja, pitäisikö tämä työ viedä omaan työryhmäänsä, jolloin yhteistyö IEC:n kanssa olisi helpompaa. Asia jäi avoimeksi Berliinin kokouksessa.
- Requirements Engineering (29148) on luonnosvaiheessa. Aikaisempien plenaryjen keskustelujen perusteella tämä työ koordinoidaan WG4 kanssa (product lines).

Työryhmä on eräänlainen horisontaaliryhmä, tuottaen perusstandardeja joita muut käyttävät. Ryhmä on myös edelläkävijä tehden uudenlaisia standardeja. Esimerkkinä tästä on ehdotus, että tulevaisuudessa prosessikuvaukset olisivat tietokannassa jossa niitä ylläpidetään ja varioidaan eri näkökulmien ja perspektiivien mukaan. Tämä kehityssuunta näyttää todella lupaavalta koko SC7 kannalta.

WG7 nykyinen puheenjohtaja Doug Thiele ilmoitti vetäytyvänsä standardointityöstä vuoden 2008 aikana.

Seuraava kokous: Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, etunimi.sukunimi@fisma.fi

6. WG10 (Process Assessment)

WG10 on toiminut vuoden 1993 alusta eli on jo varsin vakiintunut. Paikalla oli keskimäärin 15 jäsentä 10 maasta. WG10 työmaina Berliinissä olivat

- ISO/IEC 15504 Part 7 (Organisational Maturity) kommenttien käsittely,
- Part 8 liikkeelle saaminen yhdessä WG25 kanssa,
- uuden työkohteen Part 9 (Target Profiles) luonnoksen ensimmäinen käsittely ja
- ISO/IEC 29155 (IT Project Benchmarking) käynnistäminen (tästä enemmän kohdassa 11).

Suomella, Etelä-Afrikalla, Japanilla ja Australialla oli eniten kommentteja Part 7 DTR äänestyksessä. Äänestys meni sinänsä reilusti läpi eli on menossa julkaistavaksi. Kokous taipui vain pieniin muutoksiin kaikkien kommenttien osalta. Suomen kommentit koskivat tilastollisen laadunhallinnan (SPC) mainintojen poistamista kypsyystasojen 4 ja 5 uusien prosessien tuloksissa ja käytännöissä. Tulkinnaksi otettiin että sen kummemmin erityisyyden (special cause) tunnistaminen ja hallinta kuin prosessin toimintarajojen (control limit) hallintakaan eivät edellytä tilastollista laadunhallintaa. Ne jäivät dokumenttiin lähes sellaisenaan. Muuten hyväksyttiin periaate että riittää tehdä nelostasolla määrällistä (quantitative) prosessinhallintaa, ei siis erityisesti tilastollisin menetelmin.

IT-palveluidenhallinnan prosessiarviointimallin (ISO/IEC 15504-8, ITSM PAM) työ painottui pariin tärkeimpään ylätasoon kommenttiin huhtikuun alussa kommentoitavaksi kierrätettyyn WD 1:een, koska prosessireferenssimallin (ISO/IEC 20000-4, kts. WG 25:n raportti) tulee kypsyä pääkohdiltaan ja – rakenteiltaan ennen kuin PAMia voidaan viedä tehokkaasti eteenpäin.

Kaikki GT-kommentit kuitenkin käsiteltiin viikon aikana. Näistä eniten meni aikaa vaikeaan keskusteluun tuodaanko PAMIin muiden 15504-sarjan PAMien tapaan Base Practices (BP) vai aiemmin implementointimalleissa käytetyt Activities & Tasks (A&T). Italian Tony Coletta sekä Australian delegaation Tom McBride ehdottivat A&T-rakennetta PAMIin, jotta käyttäjiä ei sekoitaisi kaksi eri tapaa kuvata prosesseihin sisältyvää tekemistä. Italian mielestä PAMEja käytetään jo nyt myös implementointiin – miksi siis ei yhdistettäisi näitä yhteen malliin? Suomi ja myös esimerkiksi Australian Terry Rout olivat kuitenkin muissa PAMEissa käytetyn tavan kannalla mm. koska implementointi ja arviointi ovat kuitenkin eri näkymiä tekemiseen ja koska saman terminologian (task, activities) käyttö eri tarkoitusta varten tehdyissä malleissa aiheuttaisi sekaannusta.

Lopputuloksena PAMin terminologia ja indikaattoreiden käyttötapaa viedtiin kokouksessa perustetun Revision of ISO/IEC 15504 Study Groupin käsittelyyn. Tom McBride lupautui tekemään standardien 12207 ja 15288 pohjalta raportin implementointi- ja arviointimallien A&T- ja BP-kuvausten eroista ja käytöstä. PAMin ”tekemisindikaattoreita” voidaan myös työstää eteenpäin nimillä *Indicator 1*, *Indicator 2*, ...

PAMin editorit tarjoutuivat auttamaan PRM-editoreita, jotta ISO/IEC 20000-4 PDTR saadaan mahdollisimman pian kokoon ja äänestykseen.

Resoluutioita PAMin suhteen ei tarvittu eikä tehty. Seuraava vaihe on PRM:n PDTR:n ja siihen saatujen kommenttien pohjalta luoda WD 2 Nanningin interim-kokoukseen käsiteltäväksi.

Part 9 Target Profiles on uusi työkohte, joka hyväksyttiin keuhällä äänestyksessä. Tarkoituksena on kirjata säännöt 15504 Part 2 ja 4 vaatimusten mukaisten tavoiteprofiilien rakentamiselle. Sveitsi oli tehnyt sekä työkohte-ehdotuksen että kokouksessa käsitellyn ensimmäisen luonnoksen. Etukäteen mietitytti, onko kyseessä jonkin tahon kaupallisten intressien edistäminen tällä standardilla. Luonnos oli kuitenkin sen verran hyvä, että moiset epäilykset hälvivät. Luonnoksen käsittely jatkuu sekä WG10 Intranetissä että Nanningissa. On syytä huolehtia Part 9 riittävästä yhteensopivuudesta WG24 työn kanssa.

Torstaiaamuna käytiin tunnin reipas ja avoin keskustelu ISO/IEC 15504 standardien uudistamisesta seuraavina vuosina. Melkein kaikki julkaistut osat (1 – 7) tulevat uusittavaksi vuoteen 2011 mennessä. Alec Dorling korosti, että kaikki on avoinna ja reippaatkin uudet ideat ovat tässä vaiheessa tervetulleita.

Käsittelyssä ollut dokumentti oli Terry Routin tekemä muistio, jota täydennettiin Tom McBriden tekemällä erinomaisella kalvosarjalla. Tomin kalvoissa ja sen aikana käydyn keskustelun kuluessa mainittiin mm:

- Mitä tarkoittaa ”parempi”. Jotkut mallit ja lähestymistavat korostavat prosessien ennustettavuutta (SPICE, CMMI), jotkin kontrollia (ITIL, COBIT), jotkin parempaa tehokkuutta (BSC) tai paremmin johdettua organisaatiota (EFQM). Mikään malli ei tunnu korostavan erityisesti tulosten parempaa laatua. Vaikuttaa siis siltä, että yhtä oikeaa tai kattavaa mallia ei ole ehkä olekaan.
- Tom esitti epäilyn, että yhtä oikeaa kyvykkyys- ja kypsyyssasteikkoa löytyisi lainkaan. Tulosten kontrollointia korostavat mallit tuntuvat olevan järkevämpiä, koska ovat yleensä halvempia toteuttaa.
- Effectiveness sekoitetaan usein kyvykkyuden kanssa, pitäisi kuitenkin pitää erillään.
- Jotkut prosessityypit muuttavat inputteja outputeiksi (12207), jotkut vain toimivat (20000). Ehkä tämäkin pitäisi ottaa huomioon. Erityyppisillä prosesseilla saattaa olla erilaisia indikaattoreita.
- Malleissa (CMMI, SPICE) on jo nykyin erilaisia indikaattoreita. Tätäkin pitäisi miettiä, ehkä tarvitaan sääntöjä indikaattorien yhdistelyyn tai käyttöön evidenssien kanssa.

Suomen kantana esitettiin, että ehkä itse termi ”assessment” pitäisi miettiä laajemmin kuin vain SPI/PCD käyttötarkoituksiin. Mahdollisesti tarvitaan erilaisia arviointiperiaatteita kun käyttötarkoitus on esim. assurance, benchmarking tai conformance? Tällä tavoin asiakasnäkökulmakin tulisi selvemmin esiin. Työtä jatkamaan perustettiin Study Group, johon Risto Nevalainen osallistuu Suomen edustajana.

WG10 kokouksen ohessa pidettiin standardin kehittämisen tueksi perustetun SPICE-projektin jatkon ns ”SPICE Academy”n käynnistyskokous. Paikalla oli 11 nimettyä jäsentä. Tarkoitus on tukea 15504 uudistusta ja edistää sen käyttöä kaikin mahdollisin keinoin (tutkimus, artikkelit, konferenssit, verkottuminen yms.). Alustavasti puhuttiin viikon aikana myös, että SPICE 2009 konferenssi pidettäisiin Suomen Turussa toukokuun puolenvälin jälkeen.

Seuraava kokous: Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, etunimi.sukunimi@fisma.fi

7. WG20 (SWeBOK)

WG20 on SC7:n henkilösertifiointiin keskittyvä työryhmä. Koska ryhmän luonne on muuttunut uusien työkohteiden mukaantulon kautta koskemaan henkilösertifioinnin lisäksi erilaisia tietämyskokoelmia (Body of Knowledge), eli tietyn ohjelmistoammattilaisryhmän hallitseman ammattitietämyksen sisällön määrittelyjä, päätettiin ryhmän nimi muuttua “Software and Systems Bodies of Knowledge and Professionalization”. Tällä halutaan huomioida sekä ohjelmisto- että systeemityöammattilaisten kuuluminen SC7:n mandaattiin, ja ehkä sertifioinnin sijasta korostaa ammatillista kehittymistä (professionalization).

Kokous oli WG20:n 12. kokous. Ensimmäiset kuusi kokousta työryhmä käytti IEEE:n laatiman ohjelmistotuotannon tietämysreferenssikokoelman saattamiseen ISO:n tekniseksi raportiksi ISO/IEC TR 19759:2005, Software Engineering – Guide to the Software Engineering Body of Knowledge (SWEBOK). Tämän jälkeen työryhmä alkoi kehittää uutta standardia ohjelmistoalan henkilöiden kyvykkyiden kansallisten sertifiointiskeemojen vertailemisen mahdollistamiseksi. Standardi on edennyt FDIS-vaiheeseen ja FDIS 24773 Software Engineering – Certification of Software Engineers –äänestys päättyi 28.5.2008. Suomi on äänestänyt standardin hyväksymisen puolesta.

Ryhmän convenor on Juan Garbajosa Espanjasta. Ryhmässä oli tapahtunut useampia henkilövaihdoksia, mm. FDIS 24773:n editoreista kaksi oli jäänyt eläkkeelle ja heidän tilallaan oli uudet edustajat (Bob Hartin Australiasta korvasi Ian Hirst ja Mike Krugerin USAsta David Walden).

Kokouksen suurin puheenaihe oli uusi NP, jossa on tarkoitus hyväksyä INCOSE:n Systems Engineering Handbook (Version 3.1) teknisenä raporttina ISO:ssa. Tätä oli esittänyt Thaimaan edustajat, mutta keskustelua herätti millaisella prosessilla hyväksyntään pitäisi lähteä. Lopputulos oli melko riskialtis WD levitys, PDTR rekisteröinti ja PDTR äänestys yhdistettynä. INCOSE:n käsikirjan löytää SC7:n tietovarastosta numerolla N3603. Editoriksi TR:lle valittiin Mr. Kevin Forsberg USA:sta.

Ryhmän tämänhetkisistä työkohteista tärkein oli ISO 29154, “Guidelines and Examples for Certification of Software Engineering Professionals”, joka tarjoaa opastusta kuinka henkilösertifiointia tulisi käytännössä hallinnoida ja hoitaa.

Seuraava kokous: Washington, marraskuu 2008.

Lisätietoja: Markku Tukiainen, etunimi.sukunimi@joensuu.fi
Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

8. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises)

WG24 on toiminut vuodesta 2005 alkaen työstäen ISO 29110 Software Engineering - Lifecycle Profiles for Very Small Enterprises (VSE) -standardia:

- WD 29110-1 Part 1: Overview
- WD 29110-2 Part 2: Framework and Taxonomy
- WD 29110-3 Part 3: Assessment Guide
- WD 29110-4 Part 4: Profile Specifications
- WD 29110-5.1 Part 5.1: Management and Engineering Guide – Basic Profile

WG24:n kokous alkoi heti yleiskokouksen jälkeen 19. toukokuuta. Kokouksen vetäjänä toimi Thaimaan Tanin Uthanayaka. Edustajia oli Belgiasta (1-2), Kanadasta (1-2), Kolumbiasta, Meksikosta (2), Irlannista, Japanista (1-2) ja Thaimaasta (1-2), Tšekistä sekä Suomesta ja vierailija Saksasta (keskiviikkona), Australiasta ja Luxemburgista. Timo Varkoi ei päässyt kokoukseen, joten edustin ensikertalaisena yksin Suomea.

Kokouksen alusti Jean Bérubé. Sen jälkeen pohdittiin viikon ohjelmaa. Keskeisin työ oli kommenttien käsittely. Kommentteja oli saatu yhteensä 237. Part 5 oli ensimmäinen käsittelyn kohde. Meksikolaiset olivat koonneet kaikkien maiden kommentit yhteen (63 kommenttia). Suomen kommentteihin tarvittiin Timolta tiistaiksi täsmennyksiä, sillä minulla ei ollut tarkkaa käsitystä kommentoinnin vaikuttimista. E-

kommentit jätettiin suosiolla editorin vastuulle. Kommentit saatiin muilta osin käsitellyiksi iltapäivän aikana. Kirjurina toimi Ana (MEX).

Tiistaina 20. toukokuuta kävi ilmeiseksi, ettei Timo osallistu kokoukseen paikan päällä. Sekä pj. Tanin että Claude Laporté olivat saaneet Timolta s-postin. Timon kommenttien täsmennykset kuitattiin. Sovittiin, että Mika (Johansson) esittelee Timon puolesta Eclipse Process Frameworkilla toteutetun profiilityövälineen.

Aamupäivällä Alec Dorling ja Han van Loon (WG10) esittelivät Target Process Profiles -profiiliperustan. Yhteistyö työryhmien välillä näyttää ilmeisen tarpeelliselta. ISO 15504-4 sisältää profiilit per prosessi. Keskustelun yhteydessä todettiin, että termistö kaipaa vakiinnuttamista: mm. process profiles ≠ capability profiles.

Part 4:n kommentit (52 kpl) käsiteltiin tiistain kuluessa. Kirjurina toimi jälleen ansiokkaasti Ana. Part 4 käsittelyn yhteydessä oli sekaannusta kahdesta eri WD2-versiosta (joulukuu 2007 ja helmikuu 2008). Ilmeisesti osalla kommentoijistakin on ollut. Käsittelyn yhteydessä tuli tuon tuosta tarve määrittää VSE ja sen prosessit. Osa osallistujista on onneksi varsin hyvin perillä tekstistä: meksikolaisten ansiosta pääsimme ”kartalle”. Kaikesta huolimatta yksittäiset käsitteet ovat epätarkkoja, joten tulkintoja ja ilmaisuja oli ja on tarve tarkistaa. Kun ryhmässä on osallistujia monesta kulttuurista, on todella opettavaista kuunnella eri näkökantoja ja tulkintoja. Kaikkien äidinkielenä ei ole englanti, eli ymmärtämisessä ilmenee eriaikaisuutta. Yritin parhaan kykyni mukaan säilyttää VSE -lukijan näkökulman. En tunne Part 4:n sisältöä yhtä hyvin kuin Part 5:ta, joten olin välillä ymmälläni, mutten ollut ainoa, sillä ryhmässämme oli muitakin untuvikkoja tässä työssä. Huomaan, että osien välillä on yhdenmukaisuushaasteita. Niitähän ovat kirjoittaneet eri tahot, eriaikaisesti.

Tiistai-iltapäivän lopuksi kävimme keskustelua nimeämisestä. Ehdotettiin, että Basic Profile korvataan Root Profile:lla. Koska koko ryhmä ei ollut paikalla, asiaan jouduttiin palaamaan seuraavana päivänä. Yksimielisyyttä ei vielä syntynyt.

Keskiviikkoamuna (21.5.2008) aloitimme Part 3:n käsittelyllä, kirjurina Claude (CAN). Keskusteltiin yhtenevyystarpeesta ISO 15504:n kanssa. Timolla oli kolmososaan kommentteja, jotka hyväksyttiin. Ryhmä haluaa Timo Varkoin yhteistyöhön WG10:n kanssa.

Aamupäivän päätteeksi Mika esitteli EPF –sovelluksen, jota ryhmä saattoi kokeilla osoitteessa: <http://www.pori.tut.fi/~tim/mosse/vsep-basic-profile-080516>. Sisältö on yhtenevä Part 5.1:n kanssa.

Keskiviikkoa jatkettiin Part 1:n käsittelyllä, kirjurina Ken (USA). Minusta tuntui oikealta vain kuunnella, sillä jälleen tavataan, mikä on VSE ja sen perusprofiili, vai -prosessi. Termien ja ilmaisujen valinta on tärkeässä asemassa. Kun japanilaisten kommentit Part 1:een otettiin käsiteltäväksi, alkoi todellinen mielipiteiden vaihto: Onko VSE = pieni suuren organisaation projekti? Nyt tuli selväksi, että VSE:llä ei ole tarkkaa määritelmää!

Assessointi nousi lähes yhtä vahvana esiin. Puheenvuoroissa pelätään, että ammunne omaan jalkaan, jos ison organisaation pieni projekti ottaa ISO 29110:n käyttöön ja sitten assessoidaan väärin perustein. Voiko standardia tulkita väärin?

Lounastauon jälkeen Terry Rout osallistui työskentelyyn, kun Australian kommentit käytiin läpi. Silloin tarkennettiin:

”ISO 29110-5 is a subset of ISO 12207”

“Part 5 is a TR, not ISP”.

Iltapäivällä osallistuun SWG5:n järjestämään New Members Information -tilaisuuteen. Se oli avartava ja materiaali hyvä muistilista keskeisistä asioista ja niiden välisistä suhteista. Kalvot oli tarkoitus lisätä iSQI:n sivuille. Kun palasin WG24:een, Part 1 kommenttien (LUX, CAN, FRA) käsittely jatkui.

Torstaina (22.5.2008) käsittelyn kohteeksi otettiin Part 2. Kommentteja oli 32 kpl, ja osa on käsitelty jo aiempina päivinä muiden osien osalta. Japani piti alle 25 henkilöä työllistävää yritystä liian rajoittavana. Eiliset asiat olivat siis taas pöydällä. VSE on kuitenkin rajattu laajan tutkimuksen perusteella <25 henkilön yrityksiin. Part 2:n tekstissä on toisteisuutta ja se on paikoin keskeneräinen. Tekstissä ISP Profile, Process Profile, VSEP ja profile ovat sekaisin? Lukija on pulassa! Part 2:ssa on eniten korjattavaa. Jean Bérubén

mielestä profiili-termiä ei pidä käyttää missään muussa merkityksessä kuin TR 10000 sen määrittelee. Todettiin, että Profile-termiä on käytetty muussa merkityksessä myös ISO 15504:ssa.

Torstaina tarkasteltiin myös Deployment Package:ja ja niiden sisällön rakennetta. Project Management (Rory, IRL) on kokonainen prosessi. Software Testing (Liliana, COL) on laaja kokonaisuus, kattavampi kuin Basic Profile:n tarve. Käytiin vilkasta ajatusten vaihtoa mittaamisesta. Hanna (MEX) oli erittäin määrätietoinen tavoitteiden ja VSE -rajauksen suhteen.

Perjantaina (23.5.2008) aamulla jatkettiin Part 2:n korjausten käsittelyä (introduction), kirjuriina Ken. Kanada valmisteli Conformance-luvun. Keskusteltiin välillä itsearvioinnista ja erilaisten profiilien tarpeesta sekä lukumäärästä, jos VSE:n tavoitteena on tarjota mahdollisuus saavuttaa esim. CMMI:n kakkostaso. Editorit jatkoivat työtä Plenaryn päätöskokoukseen asti. Tanin kokosi WG24:n tulokset yhteen.

Seuraava kokous: Meksiko, marraskuu 2008.

Lisätietoja: Timo Varkoi, etunimi.sukunimi@tut.fi
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö

9. WG25 (IT Service Management)

WG25 oli kokouksen suurin työryhmä, viikon aikana paikalla kävi 87 jäsentä 21 maasta.

9.1 Yleistä

Ryhmän kokous alkoi vauhdikkaissa tunnelmissa, kun WG7:n study group oli viikonloppuna tiedottanut tekemästään raportista. Raportti esiteltiin kaikille tiistaiaamuna. Study group ehdotti melko suorasanaisesti, että tutkittaisiin miten 20000-1:sta tehtäisiin tulkintaohjeet ISO9001:n seuraksi, ja että työ tehtäisiin muualla kuin WG25:ssa. WG25:n osallistujat oli melko ärtyneitä asiasta, eikä tilannetta parantanut se, että study group oli käytännössä yhden globaalin palveluntarjoajan työntekijöiden vetämä. Koska raportti todettiin suurilta osin puutteelliseksi (WG25:n taholta), kompromissina päädyttiin ehdottamaan uuden ja kattavamman study groupin perustamista, johon kuuluisi myös WG25-edustajia. Koko viikkoa leimasi kuitenkin keskustelu siitä, kuinka lähellä tai kaukana toisistaan 9001 ja 200001 pitäisi olla.

9.2 ISO/IEC 20000-1

Edelliseen työversioon oli tullut satoja kommentteja, joukossa myös isoja muutostoiveita. Kommenttien käsittelyä kuitenkin oli lykätty keskiviikko- perjantaille. Keskusteluissa oli kaksi päälinjaa: maat, joissa sertifikaatteja oli myönnetty paljon, halusivat välttää uusi vaatimuksia, muut maat taas yrittävät saada standardin reikiä paikatuksi, jotta sertifiointeja menisi paremmin kaupauksi.

Seuraavassa muutama iso kokonaisuus kommentteista:

Koska 1-osaa on kritisoitu paljon epäselvästä kielestä, yksi iltapäivä käytettiin pienen sanaston luomiseen, ja käännöstyötä helpottamaan pyrittiin esimerkiksi tekemään eroa saman muotoisten verbien ja objektien välille (esim. plan, design). Monet termejä koskevat läpikäytyt kommentit käsittelivät eroja ISO9001:en, tässä ei valitettavasti saatu yhtä selkeää linjaa muodostettua. Todettiin myös, että japanin kieli asettaa suuria haasteita, yksittäisenä esimerkkinä sanan ”role” käyttö.

Nykymallissa palveluja pyöritetään, mutta uusien palvelujen luominen on standardissa käsitelty hyvin kevyesti luvussa 5 (Planning and implementing new or changed services). Italia Ranskan tukemana ehdotti, että uudet palvelut luotaisiin ISO9001:n luvun 7 lähetyksistä noudattaen (suunnittelu- ja testausvaiheet), ja että standardiin lisättäisiin tätä varten uusi luku Service Design (SD). Italia esitti myös, että sertifiointissa SD:n voisi jättää pois, jos organisaatio ei sitä tee (esim. jos se saa valmiiksi tehdyn palvelun pyöritettäväkseen). Monien mielestä muutos olisi tervetullut parannus, mutta pelättiin myös, että näin iso muutos viivyttäisi standardin valmistumista, joten Service Design jätettiin hieman riitaisissa tunnelmissa pois.

PDCA-sykli eli luku 4 herätti myös paljon keskustelua, sekä oikeasta piirrostavasta että ”oikeasta” toteutustavasta. Implementointinäkökulmaa edustaneet muistuttivat, että yksi iso PDCA-pyörä riittää, kun taas konsultit ja auditointit ajoivat kantaa, että standardissa täytyy näkyä 3 eri sykliä (management system, prosessit, palvelut), joita käyttäjät voivat pyörittää yhdessä tai erikseen. Kompromissina päädyttiin kahteen (management system sisältäen prosessit, sekä erikseen palvelut).

Koska standardin valmistumisella alkoi olla kiire, editoreja lukuunottamatta kaikki äänestivät sen puolesta, että siirrytään working draft –vaiheesta CD:in. Käytännössä siis editorit joutuvat tekemään käsittelemättömistä kommentteista ”educated guess” –metodilla CD-version. CD-vaiheessa saadaan lisää systematiikkaa kommenttien käsittelyyn. Ensimmäinen formaali käsittelykierros tehdään Nanningissa, jossa lyötäneen lukkoon monet tärkeät suuntaviivat (esim. service design, ISO9001-linjaukset). Matkakustannusten takia monet maat saattavat jäädä pois, mikä tekee äänestyksistä erittäin kiinnostavia ja lisää paikallaolijoiden vaikutusmahdollisuuksia.

9.3 ISO/IEC 20000-2

Osa 2 laitettiin hyllylle odottamaan osan 1 stabiloitumista.

9.4 ISO/IEC 20000-3

Osaan 3 oli tullut joitakin kymmeniä kommentteja, jotka käsiteltiin tiistaina ja keskiviikkona. Osallistujia keskusteluissa oli mukana pahimmillaan vain pari kolme. Seuraavaksi osa 3 siirtyy DTR-vaiheeseen.

9.5 ISO/IEC 20000-4

IT-palveluidenhallinnan prosessireferenssimalliin (ISO/IEC 20000-4, ITSM PRM) saatiin ennen kokousta runsaasti kommentteja, joista viikon aikana käytiin läpi kaikki GT- ja TH-tason palautteet. Työtä tehtiin tiiviissä yhteistyössä WG 10:n kanssa.

Yksi suurimpia asioita ja eniten kommentteja kerännyt kohde oli mallin sisältämien prosessien määrä, kattavuus, nimeäminen ja luokittelu. Montrealin kokouksessa sovittiin, että pitäydytään nykyisen osan 1 (ISO/IEC 20000-1:2005) rajoissa. WD 1:een prosesseja kirjoittaneet asiantuntijat olivat kuitenkin nähneet tarpeelliseksi – perustellustikin – lisätä joitakin täydentäviä prosesseja kuten Service Catalogue Management ja Customer Satisfaction Relations. Osan 1 kappaleita 3-5 vastaamaan oli puolestaan otettu prosesseja esim. 12207:stä ja 15504-5/6:sta.

Maanantai-iltapäivä käytettiin asian käsittelyyn ja tiistaina pidetyssä täydentävässä istunnossa saatiin sovittua prosessilista, joka oli huomattavasti suppeampi kuin WD 1:ssä esitelty. Pääperiaate on, että nykyisen osan 1 prosessien nimiä ja kattavuutta pyritään noudattamaan mahdollisimman uskollisesti. Kommenttien käsittelyn yhteydessä tuli kuitenkin useaan kertaan esiin tarve hajottaa olemassa olevia prosesseja tai ottaa käyttöön uusi (esim. Quality Assurance), tai tehdä muutoksia muista standardeista (12207, 15504-5/6) löytyviin prosesseihin. Yksi mahdollisuus olisi käyttää WG 7:n työstämiä prosessinäkymiä (process view), joista saatiin erikseen esitys.

Sovittu prosessikartta on nyt seuraava:

Process Name (from Process Map Consensus)	Clause(s) in ISO/IEC 20000-1:2005	Name of clause in ISO/IEC 20001:2005	Status / distribution of work
MAN.1 Service Management System Establishment and Maintenance	3 3.1 3.3	Requirements for a management system Management Responsibility Competence, awareness and training	
MAN.2 Management System Improvement			
MAN.3 Audit	4 4.3	Planning and implementing Service Management Monitoring, measuring and reviewing (Check)	
MAN.4 Human Resource Management	3.1 4	Management Responsibility Planning and implementing Service Management	

	3.3	Competence, awareness and training	
MAN.5 Risk Management	6.6	Information Security Management	
MAN.6 Documentation Management	3.2	Documentation requirements	
PLA.1 Planning and implementing New or Changed services	5	Planning and implementing New or Changed services	OK, provided by Finland in Berlin Plenary
PIM.3 Process Improvement			
PIM.4 Service Improvement			
SDE.1 Service Level Management	6.1	Service Level Management	
SDE.2 Service Reporting	6.2	Service Reporting	
SDE.3 Service Continuity and Availability Management -> SDE.3.1 Service Continuity Management	6.3	Service Continuity and Availability Management	Luxembourg can do the splitting and rework
SDE.3 Service Continuity and Availability Management -> SDE.3.2 Availability Management	6.3	Service Continuity and Availability Management	Luxembourg can do the splitting and rework
SDE.4 Budgeting and Accounting for IT Services	6.4	Budgeting and Accounting for IT Services	
SDE.5 Capacity Management	6.5	Capacity Management	
SDE.6 Information Security Management	6.6	Information Security Management	OK, worked out from comments in Berlin Plenary
REL.1 Business Relationship Management	7.2	Business Relationship Management	To be reworked, and re-integrate Customer Satisfaction Aspects
REL.2 Supplier Management	7.3	Supplier Management	
CON.1 Configuration Management	9.1	Configuration Management	Check alignment with other SC7 standards (John Phippen proposal?)
CON.2 Change Management	9.2	Change Management	OK, worked out from comments in Berlin Plenary
RES.1 Incident Management	8.2	Incident Management	Take back Inc Mgt from Montreal meeting
RES.2 Problem Management	8.3	Problem Management	OK, worked out from comments in Berlin Plenary
RLS.1 Release Management	10.1	Release Management	OK, worked out from comments in Berlin Plenary

Suomi sai läpi ehdotuksensa liitteestä, johon voidaan koota tavallaan varastoon mallin kehittämisen aikana hyviksi ehdokkaiksi havaittuja lisäprosesseja. Kun osasta 1 tulee uusi versio, PRM:n liitteessä olevia lisäprosesseja voidaan hyödyntää PRM:n nopeaan päivittämiseen. Osin samasta syystä osasta 4 päätettiin tehdä TR eikä IS, jotta mallin päivittäminen jatkossa on helpompaa ja voidaan siten nopeammin linjata

yhteen muiden osien muutosten kanssa. Toki malli voidaan muuttaa myöhemmin niin haluttaessa standardiksi.

Kokouksen resoluutio oli, että PRM siirtyy seuraavaksi PDTR-äänestykseen, jonka tulokset ovat käytettävissä ennen Kiinan interim-kokousta.

9.6 ISO/IEC 20000-5 -7

Torstaina todettiin, että inkrementaalinen malli on laitettu uusiksi alkuperäiseen ehdotukseen nähden. Technical Report tarjoaa kolme vaihetta, ja jokainen 20000-1 vaatimus on hajautettu johonkin kolmesta vaiheesta. Joka vaiheen alussa tehtäisiin nykytila-analyysi, ja sen perusteella suunnitelma vaiheen toteuttamiseksi. Vaiheet yhdessä luovat valmiiksi rakennetun roadmapin, jonka läpikäymisen jälkeen organisaatio on sertifiointivalmis. Eri vaiheita ei voisi erikseen sertifioida (päinvastoin kuin alkuperäisessä ehdotuksessa). Toteutus oli niin keskeneräinen, ettei sitä käyty yhdessä läpi. Todettiin myös, että inkrementaalimallissa on osittain päällekkäisiä elementtejä kyvykkyyksmallin kanssa.

Seuraava kokous: Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.

Lisätietoja: Jyrki Lahnahti, Inspecta Sertifiointi Oy, etunimi.sukunimi(at)inspecta.fi
Mika Johansson, FiSMA ry, etunimi.sukunimi@fisma.fi

10. IT Governance Study Group

Lauantaina ja sunnuntaina kokoontui JTC1-vetoinen study group. Saavuin kokouspaikalle puoliltapäivin, jolloin osallistujia oli n. 15. Sunnuntai-iltaan mennessä osallistujamäärä oli kasvanut n. 25:en. Paikalla oli edustusta lähinnä englanninkielisestä maailmasta ja Ranskasta. Lähtökohtana työlle oli Australian kansallisen governance-standardin nousu ISO38500:ksi.

Aluksi käytiin läpi alan käsitteitä, ja päätettiin standardoida niistä keskeisimmät.

Seuraavaksi keskusteltiin governance-alan standardin tarpeesta, ja siitä, riittäisivätkö kansalliset standardit. Päädyttiin kuitenkin siihen, että ISO-standardillekin on käyttäjänsä. Yhteistä markkina-analyysiä ei vastoin aiempaa päätöstä tehdä, mutta jokainen maa voi käydä läpi nykyiset lainsäädännölliset vaatimukset.

Sunnuntain keskustelut etenivät melko verkkaisesti, lähinnä käytiin läpi uudestaan sanastoa, sekä katsottiin mitä lähetyksistöjä SC27 (tietoturva) tarjoaa. Englanninkielisten maiden voimakas suuntaus riski- ja kontrollipainotteiseen malliin ja tuli hyvin selväksi, osittain syynä ainakin Uuden Seelannin ja Australian lainsäädäntö.

Viikonlopun iso päätös oli työn jatkamisen muodolle; päädyttiin siihen, että governance-aihepiiristä perustetaan working group suoraan JTC1:n alle (viimeksi näin on tehty 10 vuotta sitten), ja myöhemmin WG voi kasvaa sub committeeeksi. Paikalla ollut JTC1:n chair kannatti tätä lähestymistapaa. Tämän lisäksi viikon aikana perustettiin SC7:n alle kolme työryhmää, joiden aiheina oli Corporate Governance of IT operations, service and systems management standards and their integration into SC7 ja IT Governance for digital forensics.

Study group tuottaa tämän kokouksen perusteella raportin, joka tarkastetaan syyskuussa ja toimitetaan lokakuussa JTC1:lle.

Seuraava kokous: Joulukuu 2008, mahdollisesti yhdessä JTC1 Study Groupin kanssa Uudessa Seelannissa.

Lisätietoja: Mika Johansson, FiSMA ry, etunimi.sukunimi@fisma.fi

11. Muut työryhmät ja täydennykset

11.1 Product Line Architecture (WG4)

Työryhmä käsitteli uuden “Tools and Methods of Requirements Engineering and Management for Product Lines (29118)” standardin luonnosta. Projektin editorina on Dan Lee Koreasta. Timo Käkölä Suomesta on yksi Co-Editoreista ja on ollut aktiivisesti vaikuttamassa projektin käynnistymiseen ja työn alkuvaiheisiin. Timo ei voinut osallistua kokoukseen tällä kertaa, mutta oli valmistellut Pekkaa keskeisistä asioista. Dokumentti on jo tässä vaiheessa paisunut aivan liian laajaksi ja vaikeasti hallittavaksi. WG4 onkin nyt jakamassa sen kolmeen erilliseen osaan ja saamassa siten lisää työskentelyaikaa kokonaisuudelle. Tämä on Suomenkin kannan mukainen päätös. Timo on lupautunut korjaamaan nyt laadittua Part 1 dokumenttia heinäkuun puoliväliin mennessä, niin että työ pääsee etenemään vaaditussa aikataulussa.

11.2 Benchmarking (WG10)

Uusi työkohde oli hyväksytty äänestyksessä, mutta muutamilta mailta oli tullut kommentteja. Ne käsiteltiin ja ratkaistiin WG10:n alaisessa ala-työryhmässä. Projektin nimeksi tulee IT Project Performance Benchmarking Framework. Työ käynnistyy varsinaisesti seuraavassa Interim-meetingissä Nanningissa, mutta editorit lähettävät ensimmäisen WD (Working group Draft) dokumentin kommentoitavaksi mahdollisimman pian, koska ISBSG:n tuottama luonnos tulee toimimaan ISO-työskentelyn pohjana. Pekka Forselius nimitettiin projektin editoriksi ja Jacky Takahashi Japanista ja Carol Dekkers USAsta co-editoreiksi.

11.3 Functional Size Measurement FSM (WG6)

Entisen WG12:n työtä jatketaan nyt WG6:n alaisuudessa, omissa alatyöryhmässä. Kokonaisuudessaan työtä riitti kahdeksi päiväksi, joiden aikana käsiteltiin 14143-2 Functional Size Measurement – Conformance Evaluation standardin ylläpidon edellyttämät muutokset. Dokumentti saatiin julkaisuvalmiiksi. Toinen tärkeä asia oli Part 6:n (14143-6) ylläpidon käynnistäminen. Vaikka tämä FSM-Guide standardi onkin vasta pari vuotta vanha, pitää sitä ylläpitää aina merkittävien muutosten yhteydessä. Nyt merkittävin muutos on luonnollisesti FiSMA 1.1:n tulo ISO-standardiksi. Editorina tässä projektissa tulee toimimaan Jacky Takahashi Japanista, co-editoreina Peter Fagg UK ja Pekka Forselius.

11.4 Testing (WG26)

Testauksen työryhmä jatkoi standardiperheen ISO/IEC ISO 29119 jatkamista. Siihen kuuluu neljä osaa. Eniten käytettiin aikaa testausprosessista (Part 2, Organisational Test Policy Process) ja testaussuunnitelman (Part 3, Project Test Plan) CD-äänestyksestä saatujen kommenttien käsittelyyn. Niiden lähteinä ovat mm. IEEE829 ja jokunen BSI standardi. Part 4 Testing Techniques alkaa vasta syksyn kokouksessa. Part 1 Vocabulary and concepts kootaan lopuksi omaksi julkaisukseksi.

Toukokuussa käynnistynyt TKK + LUT vastuulla oleva testauksen tutkimusprojekti voinee ottaa vastuulleen WG26 työn kommentoinnin, yhdessä FiSMA:n kanssa.

Seuraava kokous: Joko Etelä-Afrikka tai Korea, lokakuu 2008.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, etunimi.sukunimi@fisma.fi

12. FiSMA 1.1 Functional Size Measurement

Viisi maata oli vuonna 2007 äänestänyt FiSMA 1.1 menetelmän standardiksi tuloa vastaan. Vaikka äänestystulos kokonaisuudessaan olikin selvästi myönteinen, eikä lisäkeskustelukaan sitä olisi voinut miksikään kääntää, ISO haluaa kuitenkin löytää täydellisen konsensuksen aina kun se on mahdollista. Siksi tämä keskustelu järjestettiin nyt tässä Plenaryssa ja me saimme perustella omia kantojamme. John Phippen USA:sta toimi tilaisuuden puolueettomana puheenjohtajana ja Witold Suryn edusti SC7:n sihteeristöä. Pekka Forselius Resolutions of Comments- raportin laatijana edusti FiSMAa. Etelä-Afrikka ja Japani, joilla etukäteen oli eniten kommentteja ja epäilyksiä menetelmämme pätevyydestä, muuttivat lopulta kantansa

myönteiseksi. Keskustelu ja menetelmän sanamuotojen viimeistely otti lähes 10 tuntia aikaa, mutta tuotti epäilemättä myös hyviä tuloksia. Voimme nyt ylpeinä käyttää ja mainostaa ISO/IEC 29881 FiSMA FSM Method standardia missä tahansa maailman kolkassa.

13. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 22.5.2008, 23.5.2007

Torstai-iltana pidettiin toinen AG-kokous, jossa pääasiana on koota viikon tulokset yhteen ja tarkastaa päätösehdotukset. Ensiksi pidettiin kaksi Study Group esittelyä:

- Agent Technology: tulos oli että aihepiiri ei ole vielä tarpeeksi kypsä standardointiin
- IT Governance: JTC1 tason puheenjohtaja esitteli kahden pidetyn workshopin tuloksia. Asia on edistynyt verraten hitaasti. SC7 muotoili oman kannanottonsa, jossa se ehdotti operatiivisen tason governance työn säilyttämistä SC7 ja SC27 piirissä. Näin lienee jo epävirallisesti sovittukin erilaisissa taustaneuvotteluissa.

SWG5 ilmoitti, että he keräävät tietoja SC7 standardien myynnistä kunkin jäsenmaan delegaation vetäjältä.

Hallinnollisina asioina käsiteltiin WG7, WG19 ja WG21 uudet puheenjohtajat. Merkittävin lienee, että Anatol Kark nimettiin uudeksi WG7 vetäjäksi Doug Thielen vetäytyttyä sen puheenjohtajuudesta. Muita isompia hallinnollisia muutoksia ei tehty, eli työryhmät jatkavat entiseen tapaan. Assurance ja Benchmarking aihepiireissä on painetta muodostaa oma työryhmänsä tulevina vuosina.

Terminologiatyö on aina tärkeää osana standardointia, ja se on ollut usein myös intohimojen kohteena. SC7 on löytänyt työhön erinomaisen ratkaisun yhdessä IEEE kanssa, kun termeistä on koottu julkinen webin kautta käytettävä tietokanta, ks. http://pascal.computer.org/sev_display/index.action. Siellä on likimain 4000 termiä, joista useihin on montakin määritelmää ja lähdettä. Uusien standardien termit menevät sinne määräväleihin, ja uusien määritelmien tekoa entisille termeille tulisi tietysti välttää.

14. Suomen vastuut seuraavan vuoden aikana

Suomalaisten delegaattien vastuita lisättiin monella tapaa seuraavan vuoden ajaksi. Ohessa luettelo keskeisimmistä nyt voimassa olevista nimityksistä ja vastuista:

- Pekka Forselius Project Editor ISO/IEC 29155 (IT Project Benchmarking) projektissa, co-editor ISO/IEC 14143 Part 6 (Guide for use of ISO/IEC 14143 series)
- Mika Johansson Study Groupin New standards or guidance in the area of Agile Development jäsen
- Timo Käkölä co-editor ISO/IEC 29118 (Tools and Methods of Software Product Line Engineering, 8 osaa, joista 3 aloitetaan heti)
- Jyrki Lahnelahti co-editor ISO/IEC 15504 Part 8 (PAM for Service Management) ja Study Groupin Service and systems management standards and their integration into SC7 jäsen
- Risto Nevalainen Business Planning Group jäsen ja Revision of ISO/IEC 15504 Study Groupin jäsen sekä ISO TC22 Liaison ryhmän jäsen
- Markku Tukiainen co-editor ISO/IEC 25010 (Quality model) ja ISO/IEC25024 (Quality in Use) projekteissa
- Timo Varkoi Project Editor ISO/IEC TR 29110-3 (VSEP Assessment Guide)

Vastuumme ovat kasvaneet tasaisesti vuosien myötä ja nyt Suomea voi pitää jo ”keskiraskaan” sarjan maana SC7 yhteisössä. Myös itse komitea on kasvanut ja uusia maita on tullut mukaan, joten trendit ovat monella tapaa suotuisat.

15. Seuraavat kokoukset 2008 – 2010 ja yhteystiedot

Vuosittain pidetään iso yhteinen, kaikkien työryhmien yleiskokous eli Plenary. Seuraavien vuosien isäntämaat ovat:

- Intia, Plenary 2009, toukokuu 2009. Ei vielä lopullista vahvistusta byrokratian hitauden takia. Paikkana ilmeisesti kuitenkin Bangalore.
- Japani, toukokuu 2010. Ei vielä vahvistusta, ja paikkakin avoin. Kioto mainittiin muutamaan kertaan.
- Ranska, Pariisi toukokuu 2011. Vasta idea, ei vielä vahvistusta.

Kukin työryhmä pitää puolivuositaisen välikokouksensa. Prosessiläheiset työryhmät WG7, WG 10 ja WG25 järjestävät eräänlaisen ”miniplenaryn” (Interim meeting), jonka isäntämaat ovat:

- 2008, Nanning, Kiina
- 2009 Cambridge (Washington DC alueella), USA
- 2010 Peru (alustava)

Muiden työryhmien jo sovittu kokouspaikka loka – marraskuussa 2008 on (jos tiedossa, muuten kysy vastuuhenkilöiltä lisätietoja):

- WG2, Open.
- WG4, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG6, Washington, marraskuu 2008
- WG7, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG10, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG19, Eurooppa, Marraskuu 2008
- WG20, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG21, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG22, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG24, Meksiko, marraskuu 2008.
- WG25, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG26, Korea tai Etelä-Afrikka, lokakuu 2008.
- WG42, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.
- WG1A, Interim-kokous Nanning (Kiina) 3.11 – 7.11.2008.

Perus- ja lisätietoja kokouksesta sekä useimmat sen dokumentit ovat saatavissa FiSMA:n kautta Mika Johanssonilta ja Risto Nevalaiselta (etunimi.sukunimi@fisma.fi). Timo Varkoi (etunimi.sukunimi@tut.fi) osaa kertoa lisäksi WG10 ja WG24 asioista, Pekka Forselius (etunimi.sukunimi@fisma.fi) WG4 ja Benchmarking asioista, Markku Tukiainen (etunimi.sukunimi@joensuu.fi) WG6 ja WG20 asioista sekä Jyrki Lahnahti, (etunimi.sukunimi@inspecta.fi) WG25 asioista.